

SEDAMDESET GODINA GEOGRAFSKOG HORIZONTA

Ove godine obilježava se velikih 70 godina od kontinuiranog izlaženja Geografskog horizonta, što je iznimno važan jubilej na kojeg se potrebno osvrnuti. Pokrenut 1955. godine kao metodičko-stručni časopis održao je svoj kontinuitet do danas, neprestano se mijenjajući i prilagođavajući suvremenim promjenama. U tom procesu bilo ga je potrebno i modernizirati, kako bi i dalje bio aktualni izvor znanja i informacija potrebnih nastavnicima u školama, ali i studentima te svim drugim korisnicima koji su ga rado čitali. Tu je namjenu, s kojom je i pokrenut, zadržao sve do danas.

Tijekom zadnjih 10 godina, završno s brojem 2 iz 2024. godine, u časopisu je objavljeno ukupno 1599 stranica, te ukupno 76 članaka, što je respektabilan broj. Velika je promjena u tih zadnjih 10 godina i u činjenici, što se osim djelatnika Geografskog odsjeka, u velikoj mjeri povećao i broj vanjskih autora koji su ukupno napisali 45 stručnih radova. Djelatnici Geografskog odsjeka napisali su 14 radova, a u koautorstvu sa studentima i drugim autorima 17. Ti su radovi često bili rezultat rada u okviru širih istraživanja, a zatim prilagođeni i predstavljeni u Geografskom horizontu. U tom periodu obuhvaćeni su radovi iz gotovo svih geografskih disciplina, a posebno brojni bili su radovi iz edukacijske geografije (14), ruralne geografije (8), geomorfologije (7), GIS-a i kartografije (6), a treba spomenuti i turističku (6) te političku geografiju (5). Zastupljeni su bili i radovi iz demogeografije (5), prometne geografije (4), klimatologije (3), okoliša/geoekologije (3), globalizacije (2), kao i kulturne (1) i historijske geografije (1), te ostali radovi (6)

Osim stručnih članaka stalni dio časopisa ostali su i Metodički forum, Karta govori, Mrežni horizonti te Putopisi. Tu su i brojni drugi prilozi i događanja (simpoziji, konferencije, obljetnice, prikazi knjiga) objavljeni tijekom desetljeća.

Obzirom da se ove godine obilježava i 100 godina od rođenja prof. emeritusa Veljka Rogića, potrebno je spomenuti i njegov doprinos uredničkoj politici časopisa te istaknuti njegovu ulogu kao prvog urednika u razdoblju od 1955. do 1957. godine.

Kao prvi urednik Geografskog horizonta, u svojoj „uvodnoj riječi“ napisao je tekst koje je aktualan i koji odzvanja i danas: „Naš časopis treba da bude u prvom redu izvor solidne informacije. Iz bezbroj podataka stvoriti smislenu cjelinu, uočiti bit složene stvarnosti i to drugima jasno i logički izložiti težak je i specifičan problem geografskog rada. U geografskoj metodi nema šablone: ona se mora prilagoditi objektu, vremenu i sredini.“ Već tada je bilo jasno i koja je svrha novopokrenutog časopisa jer prof. Rogić ističe: „Suradnja, izmjena misli i konkretne demonstracije pridonijet će, da se umijeće geografske metode razvija, i struka u školi i društvu zauzme ono mjesto koje joj pripada. To je isto tako važan zadatak Geografskog horizonta.“

Prof. dr. sc. Veljko Rogić u Geografskom horizontu objavio je nekoliko kraćih radova te brojne priloge i kratke vijesti. U prvom objavljenom broju Geografskog horizonta objavio je priloge koji su se uglavnom odnosili na demogeografiju: Preobražaj južne Ukrajine i Krima; Rumunjska nafta; Migracije židovskog stanovništva; Rezultati prvog sistematskog popisa kineskog stanovništva; Useljavanje stanovništva u SAD i Kanadu; Stanovništvo Istočne Njemačke; Stanovništvo Francuske (1/1955). U narednim brojevima dotaknuo se problematike vezanih uz prometnu i ekonomsku geografiju (Novi talijanski energetske izvori; Porast prometne važnosti riječke luke; Porast prometa jugoslavenskih morskih luka; Proizvodnja i potrošnja električne energije u Jugoslaviji), ali i iz fizičke (Led na Zemlji i nivo mora, Iskorištavanje vode rijeke Nila) te ponovno iz demogeografije (Irska – zemlja najveće emigracije; Naseobinski kapacitet Etiopske visoravni; Promjena gustoće stanovništva Kine; Razvoj stanovništva Alžira i odnos prema Francuskoj). U narednim godinama članci koje je napisao odnose se na urbanizaciju Jugoslavije, te značenje i razvoj naših glavnih luka (br. 3-4, 1972.)

Naravno, uz sve što je pozitivno vezano uz ovu značajnu i veliku obljetnicu našeg časopisa, treba napomenuti i uvijek aktualne probleme. Tu su uvijek i aktualni problemi, poput sve manje naklade, uslijed smanjenja sredstava dobivenih za izdavačku djelatnost, kao i sve manja zainteresiranost mlađih generacija za tiskane medije. Iako se Geografski horizont nalazi i u digitalnoj formi na portalu hrvatskih znanstvenih i stručnih časopisa Hrčak, gdje su objavljeni svi brojevi od 1996. godine na ovamo, zadnje desetljeće broj tiskanih primjeraka se smanjuje. Ipak, čini se da se čitanost ostaje i dalje velika, jer su na platformi Hrčak, samo za zadnja dva broja iz prethodne 2024. godine zabilježena gotovo 11 000 posjeta, za 2023. preko 15 300 posjeta, a za 2022. godinu čak 25 527. Za časopise iz prethodnih godina te su brojke još i veće. Sveukupno, do sada su na stranici Hrčka/Geografskog horizonta zabilježena 343 145 posjeta. Nadamo se da su neki od objavljenih radova imali značajan utjecaj na one koji su ih koristili za svoja geografska istraživanja, neovisno o tome radi li se o učenicima, nastavnicima, studentima geografije ili onima koje zanima geografska problematika.

Osvrtom na ovu značajnu obljetnicu Geografskog horizonta, želimo mu još puno uspješnih godina izlaženja u budućnosti, uz nadu da će časopis biti još bolji te sadržajno i kvalitativno bogatiji. Ujedno zahvala svim autorima koji su tijekom godina slali svoje radove kao i svim dosadašnjim urednicima i članovima uredničkih odbora. Njima ide posebna zahvala za njihov doprinos i trud kako bi se svi dosadašnji brojevi realizirali, objavili i tiskali.

Jelena Lončar